

WEATHER FORECAST PRESENTATION ON CROATIAN TELEVISION

Predstavljanje vremenske prognoze na Hrvatskoj televiziji

IVAN ČAČIĆ I MILAN SIJERKOVIĆ

Državni hidrometeorološki zavod
Grič 3, 10000 Zagreb, Hrvatska

ŽELJANA NENADIĆ

Hrvatska radiotelevizija
Služba za jezik i govor
Prisavlje bb, 10000 Zagreb, Hrvatska

Primljeno 11. travnja 1997, u konačnom obliku 15. lipnja 1998.

Abstract: Good television weather forecasts are based on effective meteorological information and its correct presentation. This paper offers the standards for the preparation and presentation of meteorological information, derived from the World Meteorological Organisation standards and from the results of a public opinion poll on the current weather forecast presentation following the main news on Croatian television.

Key words: weather forecast, presentation, standards, meteorological information, speech, non-verbal communication.

Sažetak: Učinkovita vremenska prognoza na televiziji temelji se na kvalitetnoj meteorološkoj informaciji i njezinu besprijekornu predstavljanju. U radu smo ponudili standarde izrade i predstavljanja vremenskog izvještaja u nas koje smo odredili prema standardima Svjetske meteorološke organizacije i prema rezultatima istraživanja mišljenja gledatelja o sadašnjoj vremenskoj prognozi Informativnog programa HRT-a.

Ključne riječi: vremenska prognoza, predstavljanje, standardi, meteorološka informacija, neverbalna komunikacija

1. UVOD

Vremenska prognoza uključuje sve sastojke meteorološke informacije, najprodornije ostvaruje njezinu osnovnu ulogu i najobuhvatnije zadovoljava potrebe javnosti, pa je stoga javno dobro. Reducirana i pogrešna meteorološka informacija, jednako kao i njezino neodgovarajuće predstavljanje, mogu uzrokovati znatne materijalne štete, pa čak i ugroziti ljudske živote. Upravo zato predstavljanje meteorološkog izvještaja ima

jednaku težinu kao i stvaranje meteoroloških produkata u svjetskim meteorološkim centrima.

Pokušali smo utvrditi standarde izrade i predstavljanja meteorološke informacije na televiziji te subjekte koji u tome sudjeluju. Pritom smo koristili standarde Svjetske meteorološke organizacije¹ (WMO, 1987, 1995) kao i rezultate istraživanja mišljenja gledatelja o sadašnjoj vremenskoj prognozi u emisiji „Vrijeme” Informativnog programa HRT-a (Nenadić i sur., 1996).

1 Dalje u tekstu – WMO (World Meteorological Organization)

Glavni je nositelj i izvorite meteorološke informacije prema javnosti Služba vremenske prognoze u sustavu Državne meteorološke službe². S druge je strane televizija, kao medij s najvećim mogućnostima predstavljanja meteorološke informacije, najdjelotvorniji partner Državne prognostičke službe u ostvarivanju njezine javne uloge.

Partnerstvo Državne prognostičke službe i medija, posebice televizije

- (1) omogućuje da jasna i nedvosmislena poruka pravodobno dopre do korisnika (osobito u slučaju nevremena),
- (2) širi krug korisnika s prognozama, upozorenjima i drugim izvješćima,
- (3) Nacionalnoj prognostičkoj službi omogućuje preuzimanje odgovornosti za meteorološke informacije i upozorenja,
- (4) osigurava kvalitetnu izradu, predstavljanje i prosljeđivanje vremenske prognoze — udruživanjem tehničkih i stručnih resursa i kapitala,
- (5) omogućuje ostvarivanje potreba javnosti na najisplativiji način te
- (6) smanjuje moguće sukobe i proturječnosti na najmanju moguću mjeru.

U ostvarivanju pomoći zemljama članicama u kvalitetnom predstavljanju i prosljeđivanju informacije u javnost WMO je poduzela niz akcija. Tako je primjerice:

- Izvršni savjet te organizacije na svojoj 46. sjednici donio zaključak o pomoći prognostičkim službama pojedinih zemalja (posebno zemljama u razvoju).
- Godine 1994. WMO je upozorila na moguće nesuglasice između nacionalnih prognostičkih službi i međunarodnih televizijskih kuća te na potrebu njihove suradnje.
- U siječnju 1995. WMO je u Dallasu (Texas) utvrdila posebnu suradnju sa svjetski poznatim televizijskim kućama — kako bi osigurala što uspješnije djelovanje Nacionalnih prognostičkih službi.

2. OSNOVNE POSTAVKE DOBROG PREDSTAVLJANJA VREMENSKE PROGNOZE NA TELEVIZIJI

Vremenska je prognoza važan dio svakodnevnog programa državnih i međunarodnih televizijskih kuća. Ona se može iskazati na različite načine: glasom, tekstom, grafičkim prikazom, brojčanim podacima. Vizualna priroda televizije gledateljima omogućuje jednostavan i brz pristup meteorološkoj informaciji. Pritom se za vrlo dotjerano predstavljanje informacije često koristi visokokvalitetna grafika, obrađena satelitska i radarska slika.

Uspješno se predstavljanje vremenske prognoze pokazuje u tome da informacija dolazi do korisnika što prije, u prikladnom obliku i da je razumljiva. Iskoristivost meteorološke informacije uključuje vrlo složenu vezu između prognostičara, izvjestitelja, sustava prosljeđivanja informacije te gledatelja kao krajnjih korisnika koji primaju informaciju i reagiraju na nju. U osnovi, ona ovisi o razumijevanju potreba javnosti te o razini znanja gledatelja potrebnoj za tumačenje i primjenu informacije.

Ključ uspjeha predstavljanja vremenske prognoze jest

- praćenje i uspješna primjena suvremene znanosti i tehnike,
- primjena odgovarajućeg sustava prosljeđivanja meteorološke informacije,
- upotreba iskušane tehnologije njezina predstavljanja,
- jačanje suradnje s televizijom,
- stalno ispitivanje javnog mišljenja i
- primjena djelotvornih programa izobrazbe stručnjaka i javnosti.

Treba posebno napomenuti da su u mnogim uglednim televizijskim kućama, uključujući i one koje proizvode međunarodni satelitski program, izvjestitelji profesionalni meteorolozi (WMO, 1995.).

Svaki vremenski izvještaj koji se priređuje za javnost mora biti

- (1) informativan kako bi istaknuo najvažnije

2 Dalje u tekstu – Državna prognostička služba

meteorološke elemente i zbivanja te moguće posljedice tih zbivanja,

- (2) jezgrovit kako bi zadržao zanimanje korisnika i djelotvorno izrazio ključnu misao,
- (3) jednostavan kako bi se izbjegla zbrka i postigao željeni učinak, i
- (4) uvjerljiv kako bi zadržao povjerenje korisnika.

Priprema meteorološke informacije ovisi o stupnju hitnosti i o svrsi njezina predstavljanja. Informacija mora biti predstavljena u logičnom slijedu koji počinje s najvažnijim pojedinostima. To je osobito važno u slučaju kratkih izvještaja, nevremena i upozorenja na opasna vremenska zbivanja. Priprema predstavljanja vremenske prognoze pod utjecajem je više čimbenika:

1. **Potrebe korisnika** određuju sadržaj i oblik informacije (naglasak na zvučnom ili vizualnom prikazu) te jezik i način predstavljanja.
2. **Odgovarajuća terminologija** mora biti primjerena potrebama korisnika. Također mora uključivati jasne, jezgrovite i jednostavne riječi i izraze.
3. **Tekstualni elementi** moraju uključivati brz prijelaz na glavni dio informacije. Grafički elementi moraju biti logički povezani i uključivati podloge geografskih karata s jasno označenim mjestima za lako snalaženje i sagledavanje područja.
4. Pri upotrebi opisnih **geografskih i geopolitičkih termina** valja izbjegavati nejasno određene nazive lokacija ili nazive koji su poznati samo maloj skupini ljudi (može biti pogubno u slučaju određivanja mjesta nevremena). Stoga se treba koristiti općeprihvaćenom terminologijom.
5. Kao učinkovit završetak meteorološke informacije, posebno u slučaju nevremena i opasnih vremenskih pojava, preporučuje se **poziv na akciju**. Primjerice, izjave mogu uključivati sigurnosna pravila ili upute za odgovarajuće postupke koje gledatelj mora poduzeti radi smanjenja opasnosti i šteta.

Prema preporuci WMO-a (1987.), prilikom ure-

đivanja emisije valja uzeti u obzir mišljenja i zahtjeve gledatelja. Slijedi izrada sažetka i predložka uz korištenje odgovarajuće terminologije.

- Sažetak emisije sadrži opću vremensku situaciju, značajna vremenska obilježja i vremensku prognozu, dok
- predložak emisije uključuje inscenaciju, vremensko usklađivanje emisije i osnovnu shemu programa.

Sažetak i predložak emisije osnova su za odluku o načinu predstavljanja. Prije konačne izrade scenarija potrebna je grafička priprema koja na predložku priređuje podatke mjerenja i motrenja, prognostičke, a povremeno i klimatološke podatke. Podaci mogu biti predstavljeni i u brojčanom obliku. Od posebne je važnosti priprema slijeda satelitske i radarske slike.

3. ISTRAŽIVANJE MIŠLJENJA GLEDATELJA O SADAŠNJOJ EMISIJI „VRIJEME”

U travnju 1995. Hrvatska je televizija, nakon središnje informativne emisije, Dnevnika, počela emitirati novu vremensku prognozu pod nazivom „Vrijeme”. Kako se emisija po sadržaju i načinu predočavanja vremenskih izvještaja razlikovala od prethodne (navodimo samo neke promjene: novi scenarij, grafički prikaz, izvjestitelj nije meteorolog, stojeći položaj), pokušali smo ispitati koliko je televizija novom vremenskom prognozom uspjela udovoljiti potrebama svojih gledatelja.

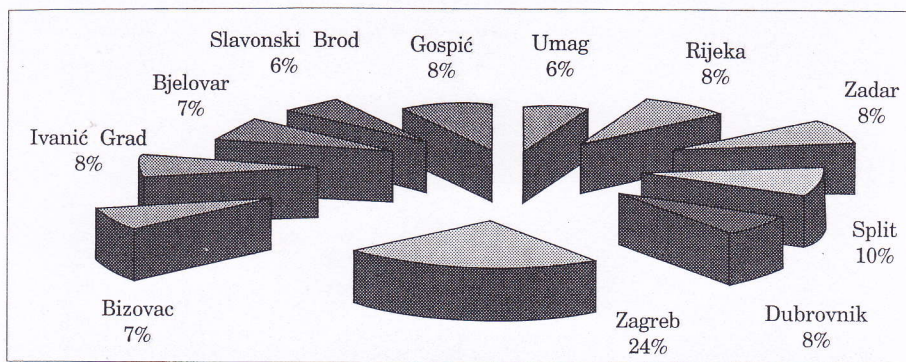
3.1 Metoda

Istraživanje je obavljeno u razdoblju od listopada do studenoga 1995., metodom ankete. Ispitali smo 157, uglavnom redovitih gledatelja emisije „Vrijeme” s područja Hrvatske. S obzirom na broj ispitanika te na činjenicu da je to prvo istraživanje javnog mišljenja o televizijskoj emisiji vremenske prognoze u nas, riječ je o orijentacijskom³ istraživanju.

Ispitanici su odabrani po dobi, zanimanju, spolu

3 R. Supek, *Ispitivanje javnog mnijenja*, Zagreb, 1981.

Slika 1. Razdioba ispitanika po gradovima

Figure 1 Percentage of interviewees per town

i mjestu življenja. Pritom smo, koliko je to bilo moguće, ravnomjerno raspodijelili ispitanike u svakoj navedenoj kategoriji. Ispitivanje smo proveli u 11 hrvatskih gradova, od kojih se 6 nalaze u kopnenom području, a 5 na Jadranu (slika 1). Također smo pokušali ravnomjerno obuhvatiti ispitanike u ruralnim i urbanim područjima.

Za svako pojedino mjesto razmatrali smo dobnu skupinu

- mlađu (od 18 do 35 godina),
- srednju (od 30 do 55 godina) i
- stariju (od 55 do 75 godina).

Tom smo prilikom odabrali ispitanike onih zanimanja (studenti, činovnici, intelektualci, seljaci, poljoprivrednici, ribari, domaćice, umirovljenici) za koje smo pretpostavili da bi za određenu dobnu skupinu bili najviše motivirani za potrebe naše ankete. Ispitivanjem smo obuhvatili poljoprivrednike i ribare srednje i starije dobne skupine, jer smo pretpostavili da vremensku prognozu s posebnom pozornošću prati upravo ta kategorija ispitanika. U starijoj smo dobnoj skupini ispitali i dva sveučilišna profesora s područja meteorologije, a u mlađoj 10 studenata meteorologije i 10 studenata fonetike.

Mlađa i srednja dobna skupina preklapaju se u dobim granicama od 30 do 35 godina. Naime, domaćice, radnike, poljoprivrednike i ribare, od 30 do 35 godina, zbog objektivno ranijeg bavljenja tim zanimanjem, svrstali smo u srednju dobnu skupinu. S druge strane, službenike i inte-

lektualce do 35 godina uključili smo u mlađu dobnu skupinu.

Anketa se sastojala od petnaest pitanja zatvorenog tipa (alternativnih i onih s višestrukim izborom) i jednog pitanja otvorenog tipa u kojem su ispitanici mogli iznijeti mišljenje koje nisu izrazili u prethodnim upitima. Pokušali smo istražiti što gledatelji misle:

- o sadržaju emisije „Vrijeme” (informativnost, jezgrovitost i jednostavnost meteorološke informacije),
- o medijskoj prihvatljivosti novih izvjestitelja te
- o njihovu govoru i neverbalnoj komunikaciji.

3.2 Rezultati

Ispitivanje je mišljenja pokazalo da su stajališta i potrebe naših gledatelja uglavnom u skladu sa standardima WMO-a. U tom su smislu orijentirane pohvale i prigovori ispitanika.

Gledatelji su bili vrlo blagi u općoj ocjeni emisije „Vrijeme”. Tako je više je od polovice ispitanika (59%) emisiji dalo zadovoljavajuću ocjenu. Ipak činjenica da gotovo trećina ispitanika (29%) emisiju smatra lošom upućuje na posve suprotne zaključke.

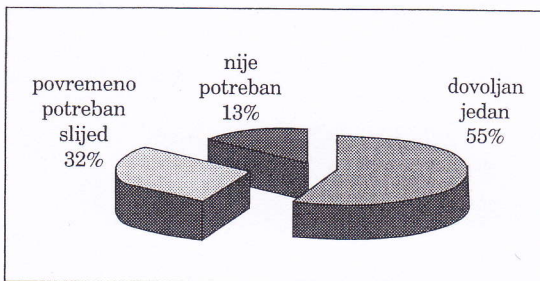
Također se pokazalo da su gledatelji strogi i zahtjevni u ocjenjivanju pojedinosti.

Gotovo polovica (45%) ispitanika grafički prikaz temperature zraka smatra pretrpanim, nečitljivim ili teško čitljivim, dakle lošim.

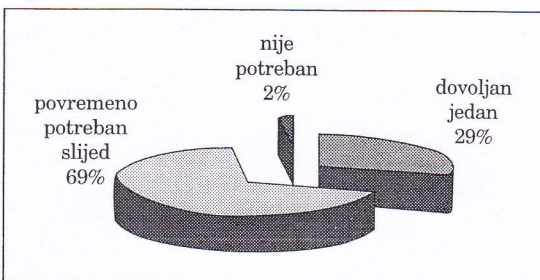

Većina ispitanika (69%) drži da u slučaju vremenske prognoze za sutra nije dostatan jedan grafički prikaz (slika 2). Nasuprot tomu više od polovice (55%) smatra da je za opis proteklog vremena dostatan jedan grafički prikaz. To je stajalište posljedica činjenice da je vremenska prognoza za sutra važnija od opisa vremena protekloga dana. Jedan je grafički prikaz dovoljan za važnija protekla vremenska zbivanja, ali cijelo ne može zadovoljavajuće opisati vrijeme sljedećeg dana (npr. ujutro magla, prijepodne sunčano, poslijepodne naoblčenje i kiša, navečer i u noći razvedranje). To bi ujedno bila i negativna kritika koncepciji emisije, kojom se vremenska prognoza za Hrvatsku predstavlja samo jednim grafičkim prikazom (zanemarujući prognozu temperature zraka).

Ispitivanja su pokazala (slika 3) da gledatelji najviše žele (93%) vremensku prognozu za razdoblje duže od jednog dana. Većina bi htjela (60%)

a)

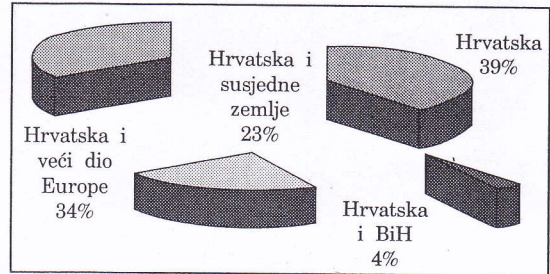
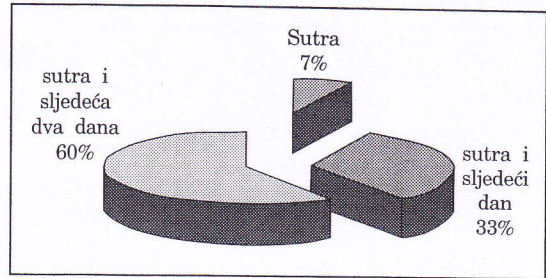

b)

Slika 2. Potrebe gledatelja za grafičkim prikazom za:
a) vrijeme proteklog dana,
b) prognozu vremena za sutra

Figure 2 Viewers' requirements for graphic displays showing

- a) the daily weather situation,
b) the weather forecast for the following day

Slika 3. Potrebe gledatelja glede opsega prognoze vremena (razdoblje, područje)

BiH — Federacija Bosne i Hercegovine

Figure 3 Viewers' requirements relating to the weather forecast range (period, area)

BiH — Federation of Bosnia and Hercegovina

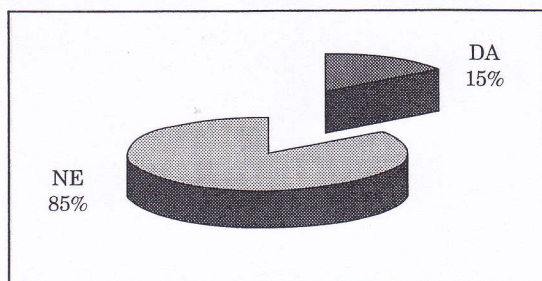
da prognoza, uz sutrašnji, uključuje i sljedeća dva dana.

Više od polovice ispitanika (57%) također očekuje (slika 3) vremensku prognozu koja uz Hrvatsku uključuje i druga područja — kao što su Hrvatska i veći dio Europe (34%) ili Hrvatska i susjedne zemlje (23%). Vidljivo je da gledatelji nisu zainteresirani za vremensku prognozu koja se uz Hrvatsku odnosi samo na područje Federacije Bosne i Hercegovine (4%).

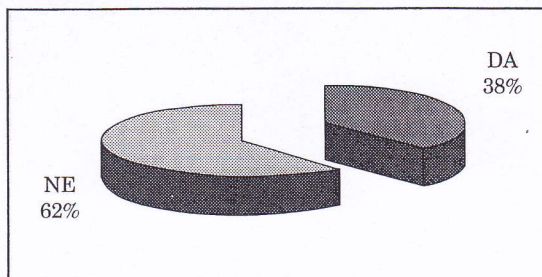
Anketa pokazuje (slika 4) da posebna prognoza za Zagreb, u sklopu naznačenog vremenskog izvještaja, nije zanimljiva za čak 85% ispitanika. Napomenimo da 62% Zagrepčana smatra kako prognozu vremena za Zagreb nije potrebno uključivati u vremenski izvještaj. Mogli bismo zaključiti da je to posljedica širokih mogućnosti dobivanja vremenske prognoze za Zagreb i u drugim javnim glasilima (Radio Sljeme, Radio 101, Radio Cibona, Večernji list).

Opis i komentar vremenske karte želi više od

a)

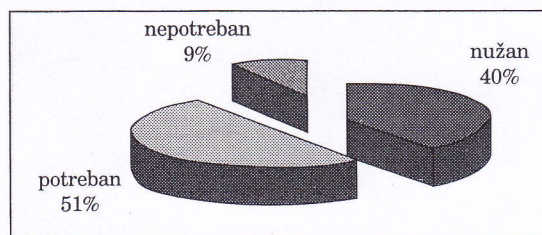
b)

Slika 4. Mišljenje gledatelja a) s područja Hrvatske i b) s područja Zagreba o tome treba li u vremenski izvještaj posebno uključivati prognozu za Zagreb.

Figure 4 Viewers' opinion on weather forecast should include a special forecast particularly for Zagreb a) interviewees from all Croatian towns, b) interviewees from the Zagreb area.

90% ispitanika (slika 5). To upućuje na potrebu za razumijevanjem dinamičnih vremenskih zbivanja, uz stručan opis složenih uzroka i posljedica. Bez osnovnih znanja o djelovanju sinoptičkih struktura, kao što su ciklona, anticiklona, atmosferske fronte i sl. nema ni potrebe za opisom i komentarom vremenske karte. Ta potreba zacijelo nije nastala slučajno, pogotovo ne u tako velikom postotku ispitanika.

Objašnjenje možemo potražiti u tridesetogodišnjoj izobrazbi korisnika vremenske prognoze preko javnih glasila, posebice preko televizije. Gledatelji su pokazali visoku razinu spoznaje o tome da upravo opis i komentar vremenske karte utvrđuje meteorološku informaciju i čini je vjerodostojnom, razumljivom i bliskom. Nažalost, to je iznad mogućnosti koje daje emisija

Slika 5. Potrebe gledatelja za opisom i komentarom vremenske karte

Figure 5 Viewers' requirements for weather map description and commentary

„Vrijeme” i ujedno je njezin ozbiljan nedostatak. Takvo mišljenje ispitanika zapravo otkriva njihovo nezadovoljstvo postojećim stanjem. Mogli bismo reći da je to jedan od najsnažnijih prigovora koncepciji emisije.

Ispitanici nisu bili jedinstveni u mišljenju o sadašnjem pojašnjenju vremena na satelitskoj slici. Podijeljeno mišljenje (oskudno 46%, dostatno 47%) upućuje, usudujemo se reći, na nedostatnu izobrazbu gledatelja. Razlog tome moglo bi biti u tome što se satelitska slika u vremenskim izvještajima pojavila u nas tek u posljednjih nekoliko godina.

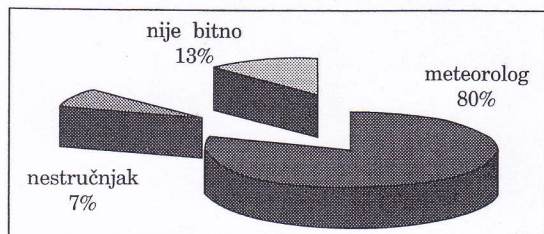
Zamjetan je podatak da čak 80% ispitanika smatra da opis i pojašnjenje vremena treba dati meteorolog (slika 6). Valja naglasiti da je većina ispitanika imala prilike usporediti šestomjesečno predstavljanje vremenske prognoze, u kojem su izvjestitelji nestručnjaci, s prethodnim dugogodišnjim predstavljanjem meteorologa. Visok postotak ispitanika koji smatraju da meteorološku informaciju treba predstavljati stručnjak meteorolog mogao bi biti ozbiljan pokazatelj nezadovoljstva gledatelja nastupom sadašnjih izvjestitelja. Treba reći da je takvo mišljenje sukladno zahtjevima Svjetske meteorološke organizacije⁴, odnosno iskustvima i praksi najvažnijih svjetskih televizijskih kuća⁵.

Pokazalo se da je za 53% gledatelja bitan položaj tijela izvjestitelja (stojeći ili sjedeći). Rezultati su

4 WMO (1987). *Meteorology and Media*, str 28.

5 WMO (1995). *Guide to Public Weather Services Practices*, Appendix 2, str 62.

Slika 6. Mišljenje gledatelja o tome tko treba dati opis i pojašnjenje vremena

Figure 6 Viewers' opinion on who should provide the weather description and explanation

pokazali kako 45% ispitanika očekuje da im se složena vremenska zbivanja pojašne u stojećem položaju, što znači da su prihvatili novi način vremenskog izvještavanja.

Međutim, gotovo polovici anketiranih (47%) nije važno stoji li izvjestitelj ili sjedi. To se može objasniti time da izvjestitelj ne ostvaruje mogućnosti neverbalne komunikacije koje mu pruža novi položaj i pokretljivost tijela. Napokon, slabo stručno znanje svakako ne omogućuje dobru neverbalnu komunikaciju.

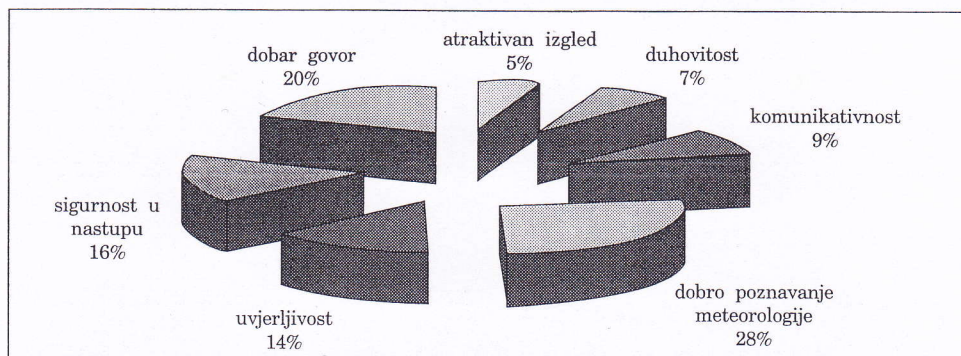
Prema istraživanju, prosječna ocjena govora sadašnjih govornika, na ljestvici od 1 do 5, iznosi 2,7. Napominjemo da se vrijednosti prosječne ocjene po gradovima iz raznih govornih područja znatnije ne razlikuju od opće prosječne ocjene. To upućuje na stroge kriterije prema govoru na televiziji. Razlog je tome svakako taj što gleda-

telji, osim što očekuju informaciju o vremenu, izvjestitelje doživljavaju i kao spikere. Tako su ih, naime, i sami nerijetko nazivali u odgovoru na posljednje pitanje otvorenog tipa.

Veći je dio ispitanika (56%) primijetio da sadašnji izvjestitelji ne uspijevaju uskladiti neverbalnu komunikaciju (neprikladna gesta i mimika) s onom verbalnom, dakle s izgovorenim porukom. Postavlja se, dakle, pitanje koliko su u takvoj situaciji sadašnji izvjestitelji medijski prihvatljivi. U prilog tome navodimo, riječima gledatelja, najčešće primjedbe iz odgovora na otvoreno pitanje: *plešu pred kamerom, nesigurne i nespretno geste, previše gestikuliraju, nesiguran nastup, smiješni su i newjerljivi, nisu ležerni*. Takva je ocjena neverbalne komunikacije izvjestitelja neosporan pokazatelj neučinkovita predstavljanja. Pokazuje se, dakle, da neverbalna komunikacija izvjestitelja najčešće ne pridonosi uspješnom prijenosu meteorološke informacije.

Od sedam ponuđenih osobina govornika vremenskog izvještaja gledatelji su trebali zaokružiti dvije do četiri osobine koje smatraju najvažnijima. Slika 7 pokazuje odnos tih osobina (izražen u postocima) te njihovu važnost prema ljestvici koju su utvrdili ispitanici.

Sa sigurnošću možemo reći da su gledatelji prepoznali neka neosporna pravila predstavljanja meteorološke informacije preko televizije. To se prvenstveno odnosi na dobro poznavanje meteorologije i dobar govor, no valja također istaknuti sigurnost u nastupu i uvjerljivost.

Slika 7. Mišljenje gledatelja o najvažnijim potrebnim osobinama izvjestitelja (zaokružena 2 do 4 odgovora od ponuđenih 7)

Figure 7 Viewers' opinion on the main qualities required from the reporter

Znakovita je slaba osjetljivost naših gledatelja na duhovitost u takvim sadržajima (samo 8%). Podsjećamo da se, prema WMO-u, uz entuzijazam, u predstavljanju vremenskog izvještaja preporučuje i dobar humor. Ipak, takvo mišljenje naših gledatelja ne umanjuje važnost preporuke WMO-a. Dapače, na autorima je naših vremenskih prognoza da, uz dobru mjeru humora, meteorološku informaciju učine pitkijom, a izvjestitelje prihvatljivijima.

Osobito je zanimljivo da je atraktivan izgled izvjestitelja nisko rangiran (samo 5%) u ocjenjivanju najvažnijih osobina izvjestitelja.

Dodatnim smo pitanjem, otvorenog tipa, gledateljima omogućili da iznesu mišljenje o emisiji „Vrijeme” koje nisu mogli izraziti u prethodnim pitanjima. Od 157 ispitanika, svoje je stajalište iznio 61 ispitanik. Od toga je 90% ispitanika, njih 55, prigovorima na koncepciju emisije umanjilo vrijednost opće zadovoljavajuće ocjene, dok se manjina (4 ispitanika, dakle samo 7%) odredila pohvalom. Dva ispitanika (3%) nisu imali namjeru niti prigovoriti niti pohvaliti.

Gledatelji su najviše prigovora uputili izvjestiteljima (18 ispitanika) — njihovu govoru i neverbalnoj komunikaciji.

Prema učestalosti slijede prigovori koje smo svrstali u tzv. opću kategoriju (11 ispitanika) — (pr.: *Neukusno i nejasno*, dipl. ing., 38 g.). Devet ispitanika drži da je slaba informativnost emisije. Negativna je kritika emisiji također upućena zbog loših grafičkih prikaza te zbog neprikladne zemljopisne podjele Hrvatske. Nemalen broj ispitanika informaciju o vremenu želi čuti od meteorologa. Bilo je i nekoliko prigovora tražanju emisije, dok je manjina prigovorila da izostaje izobrazba javnosti.

Izdvojili bismo dva zanimljiva odgovora naših gledatelja:

Emisija Vrijeme trebala bi biti puno bolja, s obzirom na to koliko je ljudi gleda i koliko su informacije važne., domaćica, 30 g., Split

Kvaliteta informacija jako je nazadovala otkad nema objašnjenja i nikakva podatka izvan za-

dane sheme, a čim se presenter izrazi svojim riječima, napravi stručnu pogrešku. sveučilišna profesorica meteorologije, 65 g., Zagreb

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Svrha je standarda predstavljanja vremenske prognoze — učinkovita meteorološka informacija, što znači: informativna, jezgrovita i jednostavna. Pritom je važno partnerstvo između Nacionalne prognostičke službe i Televizije.

Metodom ankete istražili smo mišljenje uglavnom redovitih gledatelja kako bismo utvrdili koliko televizijsko predstavljanje vremenskog izvještaja u emisiji „Vrijeme” zadovoljava potrebe gledatelja. Anketirali smo 157 ispitanika iz 11 gradova Hrvatske od listopada do studenog 1995. godine.

Pokazalo se da su stajališta i potrebe naših gledatelja uglavnom u suglasju sa standardima WMO-a. U tom su smislu orijentirane pohvale i prigovori ispitanika. Gledatelji su bili razmjerno blagi u općoj ocjeni emisije „Vrijeme”, ali vrlo strogi i zahtjevni u ocjenjivanju pojedinosti. Bilo je prigovora sadržaju emisije, ali i kvaliteti njezina grafičkog predstavljanja, te govoru i neverbalnoj komunikaciji sadašnjih izvjestitelja.

U skladu s pravilima za uspješno predstavljanje vremenskog izvještaja na televiziji koje je prihvatila WMO (1987, 1995) na osnovi dugogodišnjeg iskustva svjetskih televizijskih kuća i službi pojedinih zemalja te uvažavajući mišljenje i potrebe ispitanih gledatelja, preporučujemo sljedeće standarde u izradi i predstavljanju vremenske prognoze na televiziji u nas.

Vremenski izvještaj treba sadržavati:

- komentar aktualnog vremena, koji ne smije biti nerazmjerno opširan u usporedbi s važnijim prognostičkim informacijama;
- vremensku prognozu za Hrvatsku i veći dio Europe ili barem susjedne zemlje;
- vremensku prognozu za sutra i sljedeća dva dana;
- korisne i zanimljive vremenske informacije (pritom treba izbjegavati nebitne pojedinosti).

Vremenski izvještaj treba predstavljati:

- vremenskim kartama (sadašnjim i prognostičkim);
- satelitskim i radarskim slikama i drugim zornim izvornim ili animiranim meteorološkim pokazateljima vremena;
- čitljivim, prepoznatljivim i dojmljivim (estetskim) grafičkim prikazima najvažnijih sastojaka proteklog i budućeg vremena, pri čemu se veća važnost pridjeljuje grafikonu vremenske prognoze.

Izvjestitelj treba:

- biti stručno provjerena osoba s izvrsnim poznavanjem meteorologije (uputno je da to bude meteorolog) te dobar govornik;
- znati uskladiti grafičke prikaze s jezičnim sadržajima i to u logičnom i prikladnom vremenskom slijedu;
- nastojati da vremenski izvještaj predstavlja u stojećem položaju i da neverbalnom komunikacijom ističe najbitnije dijelove izvještaja;
- izbjegavati da izgledom, odijevanjem, ponašanjem ili govorom odvlači pozornost gledatelja od sadržaja izvještaja.

Napominjemo da su u radu predstavljeni rezultati orijentacijskog istraživanja. Riječ je o prvom istraživanju takve vrste u nas, pa potvrdu dobivenih rezultata svakako valja pribaviti novim istraživanjima, ponajprije na većem uzorku ispitivanja. Nadamo se da će dobiveni rezultati i utvrđeni standardi pridonijeti dobrom predstavljanju vremenske prognoze na Hrvatskoj televiziji.

Osobito nam je zadovoljstvo istaknuti da je ovaj rad ostvarenje jednog od osnovnih standarda WMO-a, zdrave i produktivne suradnje meteorološke službe i Hrvatske televizije.

Zahvala: *Veliko nam je zadovoljstvo zahvaliti gđi Haleh Kootval, voditeljici Public Weather and Operational Information Unit, World Weather Watch Department, WMO, na susretljivosti i pomoći koja je bila od presudne važnosti za uspješno ostvarivanje ovog istraživanja. Osobito zahvaljujemo prof. dr. sci. Ivi Škariću, prof. Jasmini Nikić i prof. dr. sci. Ivanu Penzaru, na potpori i korisnim savjetima. Također zahvaljujemo prof. Tomislavu Ladanu na iscrpnim jezičnim uputama.*

Acknowledgement: *We take a great pleasure in extending our gratitude to Mrs Haleh Kootval, the Head of Public Weather and Operational Information Unit, World Weather Watch Department, WMO, for her kindness and assistance, which were crucial for the execution of this research. Special gratitude we refer to Prof. Dr. Sci. Ivo Škarić, Prof. Jasmina Nikić and Prof. Dr. Sci. Ivan Penzar on their support and useful advice. We also thank to Prof. Tomislav Ladan on complete linguistic notes.*

5. LITERATURA

- McNaught-Watson, B., 1995: The Presentation and Documentation of Weather Information, *WMO Bulletin*, Vol. 44, No. 2, Geneva.
- Supek, R. 1981: Ispitivanje javnog mnijenja, *Sveučilišna naklada Liber*, Zagreb.
- WMO, 1987: Meteorology and Media, *Secretariat of the WMO*, No. 688, Geneva, 19-28.
- WMO, 1996: Guide to Public Weather Services Practices, *Secretariat of the WMO*, WMO-No. 834, Geneva, 1-66.
- Nenadić, Ž., I. Čačić i M. Sijerković, 1996: Vremenska prognoza danas, *Govor, Odjel za fonetiku Hrvatskog filološkog društva, God. XI, Br.1, Zagreb*, 9-25